

3059

İtiraz Eden (Davacı) : Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası (EĞİTİM-SEN)
Cinnah Cad. Willy Brandt Sk. No:13 - Çankaya/ANKARA

Vekili : Av. Mehmet Rüştü Tiryaki - Aynı adreste

İtiraz Eden (Davalı) : Milli Eğitim Bakanlığı - ANKARA

İstem Özet : Danıştay İkinci Dairesince verilen yürütmenin durdurulması isteminin kısmen reddine, kısmen kabulüne ilişkin 19/10/2011 günlü, E:2011/6458 sayılı karara, taraflar karşılıklı olarak itiraz etmektedirler.

Danıştay Tetkik Hakimi : Bülent Küfüdür

Düşüncesi : Tarafların itirazının reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca dosya incelendi, gereği görüşüldü: 24/06/2011 günlü, 27974 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği"nin; 7/1-c maddesinde yer alan "Müfettiş yardımcılığı yarışma sınavının açıldığı yılın aralık ayının son gününde 40 yaşını doldurmamış olmak." ibaresinin; 7/1-d maddesinde yer alan "Yarışma sınavına ikiden fazla katılmamış olmak." ibaresinin; "İlilerin müfettiş ihtiyacının belirlenmesi" başlıklı 30/1. maddesinde yer alan "250" ibaresinin; "Buldukları ilde sekiz yıl süre ile görev yapanların yer değiştirmeleri" başlıklı 31. maddesinin; 33. maddesinin 5. fıkrasında yer alan "31 inci maddenin birinci fıkrasındaki süre sınırlılığında" ibaresinin; Kur'an kursları, Bakanlığın denetimi ve gözetimi altında bulunan gerçek ve tüzel kişilere ait öğrenci yurtları, öğretimevleri ve akşam sanat okullarının, denetim görevi kapsamında çıkarılması nedeniyle, 54. maddesindeki eksik düzenlemenin; 54/1-d maddesinde yer alan "Vali tarafından verilecek diğer inceleme, araştırma ve soruşturma görevleri" ibaresinin; 60/1-a maddesinde yer alan "Haklarında yapılan soruşturma sonucunda, müfettişlik görevinden alınmaları yönünde teklif getirilenlerin durumu Bakanlık makamına sunulur. Bakanlık makamınca müfettişlik görevinden alınması uygun görülenler, durumlarına uygun görevlere atanırlar." ibaresinin; 61/1. maddesinde yer alan "haklarında yapılmış olan soruşturma sonucu getirilen teklif" ibaresinin, "Müfettiş ve müfettiş yardımcılarının yer değiştirmeleri" başlıklı Geçici 2. maddesi ile "Yer değiştirme takvimi" başlıklı Geçici 7. maddesinin iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle açılan davada; Danıştay İkinci Dairesince verilen yürütmenin durdurulması isteminin kısmen reddine, kısmen kabulüne ilişkin 19/10/2011 günlü, E:2011/6458 sayılı karara, taraflar karşılıklı olarak itiraz etmektedirler.

Davacının ve davalı idarenin itiraz dilekçesinde ileri sürmüş oldukları hususların; Danıştay İkinci Dairesince verilen kararın, dava konusu Yönetmeliğin 7/1-c ve 7/1-d maddeleri yönünden yürütmenin durdurulması isteminin kabulüne; 30/1, 31, 33/5, 54, 60/1-a, 61/1, Geçici 2 ve Geçici 7. maddeleri yönünden ise yürütmenin durdurulması isteminin reddine ilişkin kısımlarının kaldırılmasını gerektirecek nitelikte olmadığı anlaşıldığından, anılan kısımlara ilişkin olarak davacının ve davalı idarenin itirazlarının reddi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
YD İtiraz No : 2012/48

Dava konusu Yönetmeliğin 54. maddesinin 1. fıkrasının (d) bendine yönelik davacı itirazına gelince;

Yönetmeliğin 54. maddesinde Milli Eğitim Bakanlığı eğitim müfettişleri ve eğitim müfettiş yardımcılarının görev alanları beş bent halinde belirtilmiş olup, 1/d bendinde, "Vali tarafından verilecek diğer inceleme, araştırma ve soruşturma görevleri" düzenlemesine yer verilmiştir.

Dava konusu Yönetmeliğin dayanağı olduğu belirtilen 3797 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun'un 53. maddesine 5984 sayılı Yasa'nın birinci maddesi ile eklenen dördüncü fıkrasında; eğitim müfettişleri ve eğitim müfettiş yardımcılarının görev alanını, il ve ilçe millî eğitim müdürlükleri ve orta öğretim kurumlarının rehberlik ve denetimi ile bu kurumlarda görev yapan öğretmenlerin branşlara ilişkin inceleme ve soruşturmaları hariç olmak üzere, her derece ve türdeki örgün ve yaygın eğitim kurumlarının rehberlik, işbaşında yetiştirme, teftiş, denetim, değerlendirme, inceleme, araştırma ve soruşturma hizmetlerinin oluşturduğu kesin bir şekilde hükme bağlanmıştır.

Öte yandan Anayasa Mahkemesinin 05/03/2009 günlü, E:2008/3, K:2009/44 sayılı kararında da yer verildiği üzere, 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 9. maddesinin (D) bendi gereğince, Valinin, ilde Devletin ve hükümetin temsilcisi ve ayrı ayrı her bakanın mümessili ve bunların idari ve siyasi yürütme vasıtası olması sıfatıyla, adli ve askeri teşkilat dışında kalan bütün devlet daire, müessese ve işletmelerini, özel işyerlerini, özel idare, belediye, köy idareleriyle bunlara bağlı tekmil müesseseleri denetleyip, teftiş edebileceği, bu denetleme ve teftişi Bakanlık veya genel müdürlük müfettişleriyle veya bu dairelerin amir ve memurlarıyla da yaptırabileceği gibi, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun gereğince, Devletin ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürüttükleri kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri ifa eden memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlar hakkında yapılacak ön incelemede, eğitim müfettişlerinin de görevli olmaları mümkün bulunmakta ise de, 5442 ve 4483 sayılı Yasalar gereğince verilen kimi yetki ve görevlerin, eğitim müfettişliğinin görev, yetki ve sorumluluk alanının çerçevesini belirlediği söylenemez.

Dava konusu edilen Yönetmeliğin 54. maddesinin 1. fıkrasının (d) bendinde, "Vali tarafından verilecek diğer inceleme, araştırma ve soruşturma görevleri" şeklinde yer verilen düzenleme, 3797 sayılı Yasa'nın 53. maddesinin dördüncü fıkrasında açıkça belirtilen görev tanımını ve 4483 sayılı Yasa'da yer alan düzenlemeyi aşan bir nitelik taşıdığından, eğitim müfettişlerine il dahilindeki her türlü kurum ve kuruluşta inceleme, araştırma ve soruşturma görevi verilmesine imkan tanıyarak, yasalarla düzenlenmemiş, sınırları belirsiz bir görev alanı oluşturulmuştur.

Nitekim, dava konusu Yönetmeliğin 66. maddesi ile yürürlükten kaldırılan "Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği"nin 42. maddesinin (e) bendinde de, "Bakanlık taşra teşkilatında il millî eğitim müdürlüğüne bağlı diğer kurumların Valilikçe uygun görülenler..." düzenlemesine yer verilmek suretiyle yapılacak görevlendirmelerde ilköğretim müfettişlerinin görev alanı Millî Eğitim Bakanlığına bağlı kurumlarla sınırlı tutulmuş, dolayısıyla il dahilindeki her türlü kurum ve kuruluşlar inceleme, araştırma ve soruşturma görevi verilmemiştir.

Bu nedenle, dava konusu Yönetmeliğin 54. maddesinin 1. fıkrasının (d) bendinde yer verilen düzenleme mevzuat hükümlerine ve hukuka açıkça aykırı bulunmaktadır.

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
YD İtiraz No : 2012/48

Açıklanan nedenlerle, Danıştay İkinci Dairesince verilen 19/10/2011 günlü, E:2011/6458 sayılı kararın, dava konusu Yönetmeliğin 54/1-d maddesi yönünden yürütmenin durdurulması isteminin reddine ilişkin kısmına yönelik davacı itirazının KABULÜNE ve anılan Yönetmelik hükmünün yürütmesinin durdurulmasına, Dairece yürütmenin durdurulması isteminin reddine karar verilen diğer kısımlara yönelik davacının itirazı ile Yönetmeliğin 7/1-c ve 7/1-d maddelerinin yürütmesinin durdurulmasına yönelik davalı idarenin itirazının ise REDDİNE, Yönetmeliğin 54., 60/1-a, 61/1. maddelerine yönelik davacı itirazının reddi ile davalı idarenin itirazının reddi yönünden oyçokluğu, diğer kısımlara yönelik davacı itirazı yönünden ise oybirliği ile 08/11/2012 gününde karar verildi.

Başkanvekili
Sinan
YÖRÜKOĞLU
(X)

Üye
Halide Ayfer
ÖZDEMİR
(X)

Üye
İbrahim
BERBEROĞLU
(X)
(XXXX)

Üye
Namık Kemal
ERGANİ
(X)

Üye
Gürsel
MEKİK
(X)

Üye
Nalan
TERZİ
(X)

Üye
Kadir
ÖZKAYA
(XXXX)

Üye
İbrahim
ALİUSTA
(XXX)

Üye
Halil
ÇIRAK
(XXX)

Üye
Mustafa
GÖKÇEK

Üye
Vahit
BEKTAŞ
(XX)
(XXX)

Üye
Orhan
BOYRAZ
(XX)
(XXX)

Üye
Abdülkadir
ATALIK
(XX)
(XXX)

Üye
Yalçın
EKMEKÇİ
(XX)

Üye
Prof. Dr. Ali Dursun
ULUSOY
(X)
(XX)
(XXX)
(XXXX)

X- 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 17. maddesinde, resmi özel ve gönüllü her kuruluşun eğitim ile ilgili faaliyetlerinin milli eğitim amaçlarına uygunluğu bakımından Milli Eğitim Bakanlığı'nın denetimine tabi olduğu; 56. maddesinde de, eğitim ve öğretim hizmetinin bu Kanun hükümlerine göre Devlet adına yürütülmesinden gözetim ve denetiminden Milli Eğitim Bakanlığının sorumlu olduğu hükümlerine yer verilmiştir. Dava konusu Yönetmelik ile yürürlükten kaldırılan 13/08/1999 tarihli önceki Yönetmelikte, Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun kapsamında faaliyette bulunan ve anılan Başkanlığın gözetim ve denetiminde bulunan kursların (Kur'an Kurslarının) 1739 sayılı Yasa kapsamındaki denetimi ile ilgili olarak ilköğretim müfettişlerinin ve müfettiş yardımcılarının görevi olduğu düzenlemesine yer verilmiş, daha sonra 2005 ve 2006 yılında yapılan yönetmelik değişiklikleri ile anılan Kurslar ilköğretim müfettişlerinin görev alanı kapsamından çıkarılmış ise de, buna karşı açılan davalarda verilen yargı kararları üzerine bu Kurslar tekrar ilköğretim müfettişlerinin görev alanı içine dahil edilmiştir. Ancak, anılan Yasa hükmüne ve yargı kararlarına rağmen dava konusu Yönetmeliğin 54. maddesinde söz konusu Kurslar yine eğitim müfettişlerinin denetim görevi alanının kapsamından çıkarılmıştır.

Bununla beraber; öğretimevleri ve akşam sanat okulları ile öğrenci yurtlarında olduğu gibi, Bakanlık müfettişlerinin, Bakanlık yetkililerinin veya il-ilçe milli eğitim görevlilerinin 1739 sayılı Kanununun 17. maddesi uyarınca bu Kursların denetimini yapması ile ilgili olarak ayrı bir düzenlemenin de bulunmadığı anlaşılmaktadır.

633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun uyarınca, Kuran-ı Kerim okumak, anlamını öğrenmek, hafızlık yapmak, din eğitimi almak isteyenler için kurslar düzenlemek ve Kur'an kursları açmak Diyanet İşleri Başkanlığının yetkisinde olduğu ve Kur'an Kursları Yönetmeliği ve bu Yönetmeliğe dayanılarak çıkarılan Yönerge uyarınca bu Kursların anılan Başkanlığın gözetim ve denetimine tabi olduğu tartışmasızdır.

Ancak, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 17. ve 56. maddeleri uyarınca tüm kurslar ve eğitim kurumları milli eğitim amaçlarına uygunluk bakımından Milli Eğitim Bakanlığının denetimine tabi olduğundan Diyanet İşleri Başkanlığının gözetim ve denetim yetkisinden ayrı ve farklı amaçla yapılan bu denetimin Milli Eğitim Bakanlığınca yapılması gerektiği kuşkusuzdur.

Nitekim, dava konusu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte yürürlükte bulunan Diyanet İşleri Başkanlığı Kur'an Kursları Yönetmeliğinde ve buna dayanılarak çıkarılan Yönergede 1739 sayılı Kanununun 17. ve 56. maddeleri uyarınca bu Kurslarla ilgili olarak Milli Eğitim Bakanlığının da denetim görevinin bulunduğu yönünde düzenlemeye yer verilmiş ve Diyanet İşleri Başkanlığının denetim yetkisinin dışında ayrıca 1739 sayılı Kanununun 17. ve 56. maddelerine göre Milli Eğitim Bakanlığının, 5442 sayılı İl İdaresi Kanununa göre de vali ve kaymakamların bu kurslarda gözetim ve denetim yetkilerinin saklı olduğu belirtilmiştir. Söz konusu Yönetmelik ve Yönerge daha sonra 20/07/2012 tarihinde yürürlükten kaldırılmış ise de, 1739 sayılı Kanununun 17. ve 56. maddeleri halen yürürlükte olduğundan, anılan Kurslarla ilgili Milli Eğitim Bakanlığının 1739 sayılı Yasadan kaynaklanan denetim görevi halen devam etmektedir.

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
YD İtiraz No : 2012/48

Bu nedenle, 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun uyarınca faaliyette bulunan Kursların Milli Eğitimin amaçlarına uygunluk bakımından Milli Eğitim Bakanlığının denetimine tabi olması, bu Kursların Milli Eğitim Bakanlığınca denetlenmesine ilişkin başka bir düzenlemenin de bulunmaması ve önceden de bu Kurslarla ilgili denetim görevinin ilköğretim müfettişlerinin görev alanında bulunması, karşısında dava konusu Yönetmeliğin 54. maddesinde bu kursların denetim görevi ile ilgili bir düzenlemeye yer verilmemiş olması nedeniyle dava konusu düzenleme bu yönüyle eksik ve hukuka aykırı bulunmaktadır.

Ayrıca, daha önce 2005 ve 2006 yıllarında yapılan Yönetmelik değişikliklerine karşı açılan davalarda verilen yargı kararları (Danıştay İkinci Dairesinin 06/12/2005 günlü, E:2005/2295 ve 30/09/2009 günlü, E:2009/3047 sayılı kararları ile Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 03/04/2006 günlü, Yd İtiraz No:2006/232 ve 18/03/2010 günlü, Yd İtiraz No:2010/27 sayılı kararları) gözönünde bulundurulduğuna, dava konusu düzenlemenin konuya ilişkin yargı kararlarını geçersiz kılma amacını taşıdığı ve bu yönüyle de hukuka aykırı olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, davacının dava konusu Yönetmeliğin 54. maddesine yönelik itirazının kısmen kabul edilerek Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun uyarınca kurulan ve faaliyet gösteren kurslarla ilgili olarak 54. maddede eğitim müfettişlerine ve müfettiş yardımcılara denetim görevi verilmemiş olması nedeniyle anılan maddenin yürütmesinin durdurulması gerektiği oyuyla, karara belirtmiş olduğumuz kısım yönünden karşıyız.

Başkanvekili
Sinan
YÖRÜKOĞLU

Üye
Halide Ayfer
ÖZDEMİR

Üye
İbrahim
BERBEROĞLU

Üye
Namık Kemal
ERGANİ

Üye
Gürsel
MEKİK

Üye
Nalan
TERZİ

Üye
Prof. Dr. Ali Dursun
ULUSOY

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
YD İtiraz No : 2012/48

KARŞIOY

XX- Dava konusu Yönetmeliğin dayanağını oluşturan 3797 sayılı kanunun 53. maddesinde, eğitim müfettişlerinin ve eğitim müfettiş yardımcılarının atanmalarına ilişkin usul ve esasların yönetmelik ile belirleneceği hükmüne yer verilmiş olup, anılan yasa hükmüne dayanılarak eğitim müfettişliği görevinin aktif ve dinamik bir çalışma gerektirmesi ve hizmet bölgelerindeki çalışma süreleri dikkate alınarak dava konusu Yönetmeliğin 7/1-c maddesi ile getirilen 40 yaş ve sınava iki defadan fazla girilememesi ile ilgili hükümlerinde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Bununla birlikte, Yönetmeliğin 7/1-c maddesindeki düzenleme yargısal denetimden geçen önceki Yönetmelikte de yer aldığından, anılan düzenleme yeni bir durum da yaratmamaktadır.

Bu nedenle, davalı idarenin itirazının kabul edilerek Yönetmeliğin 7/1-c ve 7/1-d hükümlerine yönelik yürütmenin durdurulması isteminin kabulüne yönelik Daire kararının kaldırılarak 2577 sayılı yasada öngörülen koşullar oluşmadığından, bu maddeler yönünden yürütmenin durdurulması isteminin reddine karar verilmesi gerektiği oyuyla, karara davalı idare itirazının reddine ilişkin kısım yönünden karşıyız.

Üye
Vahit
BEKTAŞ

Üye
Orhan
BOYRAZ

Üye
Abdülkadir
ATALIK

Üye
Yalçın
EKMEKÇİ

Üye
Prof. Dr. Ali Dursun
ULUSOY

KARŞIY

XXX- Dava konusu Yönetmeliğin 54/1-d maddesinde yer verilen düzenlemede hukuka aykırılık bulunmadığı ve davacının itiraz dilekçesinde ileri sürdüğü hususların, anılan maddeye yönelik yürütmenin durdurulması isteminin reddine ilişkin Daire kararının kaldırılmasını gerektirecek nitelikte olmadığı anlaşıldığından, bu maddeye yönelik davacı itirazının da reddi gerektiği oyuyla, karara davacı itirazının kabulüne ilişkin kısım yönünden karşıyız.

Üye
İbrahim
ALİUSTA

Üye
Halil
ÇIRAK

Üye
Vahit
BEKTAŞ

Üye
Orhan
BOYRAZ

Üye
Abdülkadir
ATALIK

Üye
Prof. Dr. Ali Dursun
ULUSOY

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
YD İtiraz No : 2012/48

KARŞIOY

XXXX- Dava konusu Yönetmeliğın 60/1. ve 61/1. maddelerinde yer verilen ve hakkında yapılan soruŐturma sonucunda eğitim mufettiŐlerinin ve mufettiŐ yardımcılarının bu görevlerinden alınarak baŐka görevlere atanmasına olanak tanıyan düzenlemenin hizmet gereklerine uygun dűŐmeyecek Őekilde subjektif değerlendirmelere yol aŐabileceđi bu durumun ise mufettiŐlik güvencesi ve bağımsızlığı ilkesi ile bađdaŐmayacađı aŐıktır.

Bu nedenle, davacının bu maddelere yönelik itirazının kabul edilerek anılan düzenlemelerin yürütmesinin durdurulması gerektiği oyuyla, karara bu kısımlar yönünden karşıyız.

Üye
İbrahim
BERBEROğLU

Üye
Kadir
ÖZKAYA

Üye
Prof.Dr. Ali Dursun
ULUSOY

